

SU och samhället

**Program för Svensk ungdom
— Svenska folkpartiets ungdomsorganisation**

SU och samhället

**Program för Svensk ungdom
— Svenska folkpartiets ungdomsorganisation**

Antaget den 30 mars 1958

Svensk samling på fosterländsk grund

Svensk ungdom vill samla den finlands-svenska ungdomen för att på fosterländsk grund värna den svenska nationalitetens ställning och rätt i Finland. Såsom en politisk ungdomsorganisation utgör Svensk ungdom ramen för en aktiv insats i samhällslivet. Därigenom befordrar organisationen ungdomens intressen och främjar dess medborgarfostran. Det uppväxande släktet bör tillförsäkras den trygghet och trivsel som utgör den bästa garantin för svensketens fortbestånd.

Svensk ungdom vill förena städernas och bygdernas ungdom och befordra dess känsla av samhörighet och socialt ansvar. Vidare vill Svensk ungdom fasthålla vid det fortsatta samarbetet mellan olika grupper av svenskar inom ramen för en gemensam politisk organisation. Detta utgör en förutsättning för en framstegsvänlig, av objektivitet präglad finlandssvensk välfärdspolitik.

Sålunda hävdar Svensk ungdom

FINLANDS FRIHET OCH OBE-
ROENDE

EN STÄRKT NORDISK GEMEN-
SKAP

FREDEN SOM VILLKOR FÖR
DEN MÄNSKLIGA SAMLEVNA-
DEN

INDIVIDENS RÄTT OCH EN
HUMAN MÄNNISKOUPPFATT-
NING

FOLKVÄLDETS UTBYGGANDE
OCH KAMP MOT ALLA SLAG
AV ODEMOKRATISKA STRÄ-
VANDEN

EN DEMOKRATISK KULTUR-
SYN

AKTNING FÖR DE RELIGIÖSA
VÄRDENA

TRYGGHET MOT NÖD OCH
SJUKDOM

ETT FRITT NÄRINGSLIV SOM
GRUNDVAL FÖR VÄLSTÄNDS-
UTVECKLINGEN

*Med föreliggande program vill Svensk ung-
dom framlägga sin syn dels på de principer
som enligt organisationen bör vara rikt-
givande för samhällsarbetet, dels på lösningen
av en rad aktuella problem i dagens Finland.*

Fredlig samlevnad, aktiv neutralitet

Rätt bör ersätta makt i det internationella umgänget. Finland bör aktivt hävda den fredliga samlevnadens princip och verka för fullständiga mänskliga rättigheter åt världens alla folk, oberoende av ras, nationalitet, samhällssyn och religiös åskådning. Samtidigt bör Finland stöda strävandena att lindra nöden i världen.

Folkens självbestämmanderätt bör respekteras.

Varje suverän nation bör oberoende av samhällssystem beredas medlemskap i FN.

Finland bör stöda FN-organens hjälpaktioner till förmån för underutvecklade länder.

FN bör ges ökade befogenheter att förhindra och omintetgöra väpnade aggressiva handlingar. Permanenta internationella polisstyrkor bör upprättas. Finland bör aktivt delta i dessa.

En kontrollerad nedrustning bör åstadkommas.

En rationell fördelning av världens livsmedelsproduktion bör åstadkommas.

Folkrättsliga åtgärder bör vidtagas för reglerande av rymdtrafiken och ländernas luftrum.

Överbefolkningsshotet i världen bör ägnas uppmärksamhet.

Friare samfärdsel över gränserna och större rörelsefrihet i det internationella handelsutbytet bör fås till stånd.

Stärkt, utbyggt folkstyre

Svensk ungdom slår vakt om vårt demokratiska statsskick, som på den nordiska rättsordningens grund skyddar den medborgerliga friheten. Samtidigt vill Svensk ungdom öka folkets inflytande på de samhälleliga avgörandena.

Den demokratiska värdegemenskapen bör fördjupas. Auktoritära strävanden och maktmissbruk bör förhindras.

Inför viktiga avgöranden bör folkviljan få komma till uttryck i folkomröstningar.

Republikens president bör väljas direkt av folket.

Valsystemet bör reformeras så att varje väljares röst blir lika mycket värd. Mandaten bör fördelas mellan valkretsarna på basen av den röstberättigade befolkningens antal.

Medborgare som är förhindrad att uppsöka vallokal bör beredas möjlighet att avge sin röst genom poströstning.

Försök att inskränka tryckfriheten och andra medborgerliga rättigheter bör bekämpas. Smädelse av folkgrupper med hänsyftning på ras, nationalitet eller religion bör fördömas.

Den grundlagsenliga jämställdheten mellan könen bör tillämpas i full utsträckning.

Allmänhetens rätt till full insyn i den statliga och kommunala förvaltningen bör utvidgas.

Reformer bör bygga på saklig och allsidig utredning utan sidoblickar på partitaktiska fördelar.

Medlemsskap i parti eller annan sammanslutning får inte medföra företräde eller utgöra hinder vid besättande av statliga eller kommunala tjänster.

Den kommunala självstyrelsen bör stärkas och kommunernas ekonomiska självständighet garanteras.

Svensk sammanhållning

Finlandssvenskarnas ställning som en med landets finska befolkning jämbördig del av Finlands folk bör tryggas, deras livsvillkor och existensmöjligheter stärkas samt deras kulturella behov tillgodoses.

Den svenska nationalitetens kulturella särart bör respekteras.

Finlandssvenskarnas möjlighet att i beslutande samhällsinstanser hävda sina intressen bör bevakas och stärkas genom fortsatt politisk sammanhållning.

Språkfreden bör varaktigt stärkas och kulturutbytet mellan de båda språkgrupperna intensifieras.

Den svensktalande allmänhetens rätt att bli betjänad på sitt modersmål bör aktivt och energiskt hävdas.

Den av svenskar ägda jorden bör bevaras i svenska händer.

Emigrationen från den finlandssvenska landsbygden och skärgården bör motverkas genom en industrialiseringsvänlig politik och genom inre svensk kolonisation.

Den finlandssvenska ungdomens möjligheter

till undervisning och utbildning på svenska bör bevakas och utvecklas.

Den finlandssvenska högskolepolitiken bör ägnas ökat intresse. Möjligheterna till samordning bör utnyttjas.

De fria svenska organisationssträvandena bör stödas framför allt genom en kulturvänlig politik.

Den finlandssvenska folkhögskolans ställning bör konsolideras och skolan ges en plats i skolsystemet.

Den svenska representationen i beslutande samhälleliga organ bör kontinuerligt förnygras.

Kommunala samfund av högre ordning inom vilka den svenska befolkningens intresse bättre kan tillgodoses bör inrättas.

Respekt för lag och rätt

Rättsordningen är en förutsättning för samhällets bestånd och dess lugna utveckling samt utgör grunden för vår kultur. Aktingen för lag och rätt bör upprätthållas och rättssäkerheten garanteras.

Rättegångsförfarandet bör göras snabbare och mera omedelbart utan att kostnaderna för den rättssökande ökas.

Justitiekansler och justitieombudsmannen måste aktivt bevaka rättssäkerheten och effektivt inskrida mot lagöverträdelser.

Jord får exproprieras endast för oundgängliga behov mot full ersättning och kontant vederlag. Expropriation bör ske under för ägaren betryggande former. Förfarandet bör göras snabbare och säkrare.

Särskilda trafikdomstolar bör inrättas.

Fångvården bör utformas så att den ger den straffade möjlighet till en naturlig återanpassning i samhällslivet.

Större vikt bör läggas vid individuell behandling av fångar och ökad kompetens krävas av dem som handhar vården av unga lagöverträdare.

Ungdomsbrottlighet bör förebyggas genom ökat stöd åt det ungdomssociala arbetet.

Ersättning åt oskyldiga offer för brott bör i första hand utbetalas av staten om den skadelidande är medellös och hans utkomst äventyrad.

Lagarna bör utformas klart och entydigt. Särskilt det svenska lagspråket bör ägnas större omsorg.

Betryggande försvar

Finlands frihet och oberoende kräver ett betryggande försvar inom ramen för landets internationella avtal. Genom saklig upplysning bör förtroendet för försvarsmakten stärkas.

Nödvändiga grundanskaffningar för försvarsmakten bör tryggas. Inga liv får i vår försvarsmakt riskeras på grund av bristfällig materiel.

Befolkningsskyddet bör utvecklas i enlighet med tidens krav.

Offentlighetsprincipen bör hävdas också till den del den gäller försvarsmakten.

Ett militieombudsmannaämbete bör inrättas.

De värnpliktigas hälsovård bör ägnas större uppmärksamhet.

Fritt och oberoende kulturarbete

Kulturlivets utveckling i en anda av frihet och oberoende är av väsentlig betydelse för samhällets framåtskridande. Undervisningsväsendet bör utbyggas så att det motsvarar det verkliga behovet av utbildning. Vilja till demokratiskt samarbete, gemensamt ansvar och tolerans bör vara målet för medborgarfostran.

Återväxten av vetenskapsmän bör tryggas genom tillräckliga forskningsstipendier och välutrustade forskningsinstitutioner.

En allmän reform av skolväsendet bör genomdrivas och därvid skoltyperna och utbildningsmöjligheterna anpassas till varandra.

Skolväsendet måste utvecklas så att alla medborgare får samma ekonomiska möjligheter till utbildning. Ökade möjligheter till billiga studielån för ungdomar bör skapas.

Studentexamen bör som förutsättning för högre studier ersättas av inträdesexamen till högskola.

Högskolorna bör vara öppna för alla begåvade ungdomar som har kvalificerat sig för högre studier.

Skolans läroplan bör meddela en tidsenlig allmänbildning. Möjligheterna att genom moderna hjälpmedel effektivisera undervisningen bör utnyttjas.

Obligatorisk undervisning i det andra inhemska språket bör införas i folkskolan.

Yrkesutbildningen bör utbyggas och anpassas efter arbetsmarknadens behov.

Staten bör effektivare stöda de kommunala folkbiblioteken, vilka bör utbyggas med bokbilar och -båtar.

Med undantag för nödvändigt ungdomsskydd bör all förhandscensur av masskommunikationsmedel avskaffas.

Hälsa, trygghet och trivsel

Den demokratiska samhällsgemenskapen förutsätter att social trygghet tillförsäkras alla medborgare. De sociala motsättningsarna bör utjämnas och respekt för människovärdet iakttas. Samhällsutvecklingen bör inriktas på en gradvis skeende förbättring av befolkningens levnadsvillkor med särskilt beaktande av de ekonomiskt svaga gruppernas behov. Socialvården bör befordra individens frihet, hälsa och trivsel.

Den sociala vården bör i första hand vara en hjälp till självhjälp.

En allmän sjukförsäkring bör införas.

Ogifta mödrar bör ges samma sociala förmåner som tillkommer unga äkta makar.

Aldringstvård bör i första hand ges i form av hjälp i hemmet. Pensionärerna bör ges personlig omvårdnad.

Hälso-, och sjukvården bör utbyggas och mera än hittills inriktas på att bekämpa de stora folksjukdomarna.

Invalidvården bör stödas effektivt av staten.

Sinnessjuka bör ges specialvård och inte sammanföras med pensionärer i åldringshem.

Den mentalhygieniska verksamheten bör utvecklas och särskilt beakta vården av psykiskt defekta barn.

Vården av alkoholskadade bör effektiviseras.

Narkotikamissbruk bör stävjas.

Människan i arbetslivet

Aktning för arbetet, oavsett arbetets art, trygga och sunda arbetsförhållanden samt rättvist vederlag för arbetsinsatsen utgör förutsättningar för ett fredligt och expansivt samhällsarbete.

Varje arbetsför medborgare bör beredas varaktiga utkomstmöjligheter. Staten bör garantera den arbetslöse ekonomiskt skydd. Delvis arbetsföra bör beredas lämplig sysselsättning. En mera rationell och ansvarsmedveten användning av sysselsättningsmedlen bör eftersträvas.

Arbetsinsatsen bör berättiga till rättvis andel i den ökning av nationalinkomsten som höjd produktivitet medför.

Förhållandet mellan arbetstagare, arbetsledare och arbetsgivare bör präglas av ömsesidigt förtroende och demokratisk samarbetsvilja.

Principen om lika lön för lika arbetsprestation bör genomdrivas.

De anställda bör ges möjligheter till insyn i företagens skötsel.

Hygienen på arbetsplatserna liksom yrkessjukdomarna bör ägnas ökad uppmärksamhet.

Arbetskyddslagstiftningen bör hållas i nivå med den tekniska utvecklingen.

Arbetsförmedlingen, yrkesvägledningen och om skolningsverksamheten bör effektiviseras.

De privatanställda bör beredas rätt till pension.

De fackliga organisationssträvandena bör understödas.

Fackligt organisationstvång bör motverkas.

Hem och familj

Svensk ungdom ser i ett harmoniskt familjeliv en viktig förutsättning för en sund och konstruktiv samhällsgemenskap. Hemen bör bära huvudansvaret för det uppväxande släktets fostran.

Befolkningspolitiken bör utformas så att tidig familjebildning blir möjlig.

De statliga bosättningslånen bör höjas och deras antal ökas.

Bostadsbyggandet bör rationaliseras och intensifieras. Byggnadsmaterial bör befrias från skatt.

Jämsides med aktielägenheter bör även hyreslägenheter uppföras.

Bättre arbetsmöjligheter bör ordnas för den äldre kvinnliga arbetskraften.

Forskningen och undervisningen i husligt arbete bör intensifieras.

Hemsysterkåren bör utökas.

Flera barnträdgårdar och daghem bör upprättas.

En i förhållande till stat och producenter fristående konsumentupplysning bör upprättas.

Fritt näringsliv, högre levnadsstandard

Ett mångsidigt näringsliv på den privata äganderättens grund främjar samhällets utveckling och framåtskridande. Produktionsökningen leder till högre levnadsstandard. Handelspolitiska och nationalekonomiska synpunkter bör vara vägledande för vår utrikeshandel.

Den ekonomiska politiken bör bygga på den fria marknadshushållningens grund.

Näringslivet och utrikeshandeln bör frigöras från hämmande restriktioner och regleringar.

Välstånd i samhället bör främjas främst genom fri konkurrens under betryggande kontroll mot missbruk. Osund kartell- och monopolbildning bör motverkas.

Ett stabilt penningvärde bör upprätthållas samt enskilt sparande främjas och tryggas.

Arbetslöshet bör förebyggas under samverkan mellan företagen, arbetsmarknadens organisationer och samhället.

Den offentliga hushållningens andel av nationalinkomsten bör begränsas till en nivå som inte äventyrar samhällets ekonomiska jämvikt.

Statens och kommunernas affärsverksamhet bör inriktas enbart på områden där den sociala tryggheten det fordrar eller där det fria näringslivet inte förmår göra en aktiv insats. Statens industrieföretag bör privatiseras.

Revisionen av statens bolag bör effektiviseras. Statens revisionsverk bör fräntas statsrådets överinseende och underställas de av riksdagen valda statsrevisorerna.

Planerna på en gemensam ekonomisk marknad och tullunion i Norden bör förverkligas.

Rättvist avvägd beskattning

Beskattningen skall beakta såväl samhällets som de enskilda medborgarnas intressen och utformas så att statens inkomster tryggas även på längre sikt. Skattebördan skall därför avvägas enligt envars betalningsförmåga så att arbetslust, företagsamhet och sparvilja inte förlamas.

All beskattning bör grundas på under skatteåret gällande lag och vedertagen lagtolkning.

Stats- och kommunalbeskattningen bör samordnas och förfarandet göras enhetligt. Deklarationerna bör förenklas.

Skattebetalaren bör kunna erhålla för beskattningen bindande förhandsutlåtande av skattemyndighet.

Räntor på in-tecknad skuld bör i sin helhet få avdras i kommunalbeskattningen.

Förtroendemän i stat och kommun bör bedriva en familjevänlig beskattningspolitik.

Sambeskattning av inkomst bör slopas.

Kostnader för skolgång och studier bör få avdras från den beskattningsbara inkomsten.

Vid fastställandet av beskattningsgrunder för lantbruksfastigheter bör större hänsyn tas till

kommunikationer, avsättnings- och odlingsmöjligheter.

Ägarens faktiska arbetsinsats och inte äganderätten skall vara avgörande vid fastställandet av värdet av husbondelönen.

Lantbruksjord, från vilken tomtmark inte säljs yrkesmässigt, bör vid beskattningen värderas enligt det ändamål för vilket den nyttjas. Den får inte underkastas tomtvärdebeskattning.

Försäljningsvinst av jordvärdestegring till följd av samhällets utbyggnad bör alltid beskattas.

Nystartade företag bör ges större skattelättnader i statsbeskattningen och lagstadgad skattelindring i kommunalbeskattningen.

Dubbelbeskattningen av den del av aktiebolagsvinst som utdelas som dividend bör slopas.

Företagare bör ges rätt till tillräckliga avdrag för värdeminskning på nuvärde med beaktande även av investeringsrisk och verksamhetens varaktighet.

Omsättningsskatten bör reformeras så att de små företagens existensmöjligheter förbättras.

Utbyggd industri, nya arbetsmöjligheter

Svensk ungdom anser att industrialiseringen bör påskyndas för att landets hela yrkesverksamma befolkning skall kunna beredas varaktiga och trygga arbets- och utkomstmöjligheter.

Genom rationalisering och automatisering bör industrins internationella konkurrenskraft stärkas.

Då nya produktionsinrättningar planeras bör hänsyn även tas till landets undersysselsättningsområden.

Samhället måste bereda sig att i produktivt arbete placera efterkrigstidens stora årsklasser.

Järnvägarnas, landsvägarnas och vattenvägar-
nas transportkapacitet bör förbättras.

Nya industrier bör ges betryggande startmöjligheter.

Möjligheterna att genom långfristiga utländska lån underlätta den industriella investeringsverksamheten bör tillvaratas.

Outnyttjade och lönsamma naturtillgångar och fyndigheter bör exploateras i snabbare takt.

Möjligheterna att i högre grad använda in-
hemskt råmaterial bör tillvaratas. Likaså bör det
industriella avfallet utnyttjas bättre.

Livskraftigt lantbruk

Lantbrukets rationalisering och framtida utveckling bör bygga på insatser av en fri och självständig jordbrukarstam. Landsbygd och stad bör jämföras i ekonomiskt, kulturellt och socialt avseende. En realistisk långtidsplanering behövs för lantbruket. De ungas framtidsmöjligheter och trivsel på landsbygden bör ägnas den största uppmärksamhet.

Lantbrukspolitiken bör utformas så att största möjliga grad av självförsörjning för landet uppnås. En riktig avvägning mellan mjölk- och spannmålsproduktionen bör eftersträvas genom ett regionalt prissättningssystem.

Större och livskraftigare driftsenheter bör skapas. Delningen av lantbrukslägenheter bör motverkas.

Lantbrukets lönsamhet bör förbättras genom ökad rationalisering. Större vikt bör fästas vid dränering och torrläggning.

Torrläggning av skogsmark och rationell skogsvård bör ägnas ökad uppmärksamhet och stödas av statsmakten.

Jordbrukets lönsamhet bör tryggas genom ett ändamålsenligt prissättningssystem.

Småbrukare som i rationaliseringssyfte vill förvärva tilläggsjord bör beviljas kredit på fördelaktiga villkor. Småbruken bör stödas av statmakten tills deras bärkraft har tryggats.

Lantbruket bör ges betryggande skydd mot av missväxt och naturkatastrofer orsakade skador.

Jordbrukets specialodlingar och binäringar bör utvecklas och avsättningen tryggas.

Ungdomen bör tidigare än vad nu är fallet ges tillfälle att ta del i hemgårdens förvaltning.

För övertagandet av hemgården bör arrendesystemet utvecklas. Kredit för inlösen av lägenheten bör tillhandahållas.

Lantbrukarungdomens intresse för yrkesutbildning och högre skolning bör aktiveras.

Lantbruksforskningen och den högre lantbruksundervisningen bör utvecklas.

Landsbygdens bostadsförhållanden bör förbättras.

Stöd åt skärgården

Skärgården bör vara en med fastlandet likaberättigad del av riket och dess utkomst- och trivselsproblem bör därför ägnas större uppmärksamhet.

Strömmingshandeln bör auktoriseras och organiseras enligt moderna försäljnings- och distributionsmetoder.

För att rationellt utnyttja överskottsfisken bör fryserier byggas och fiskkonserverindustrin utvecklas.

Fiskeriprodukterna bör underkastas kvalitetskontroll.

Telefonnätet i skärgården bör utbyggas och elektrifieringen påskyndas.

Genom väg- och brobyggen samt färjförbindelser bör skärgården ges bättre kommunikationer.

Stödlån bör beviljas för fiskets grundanskaffningar.

Vid fastställandet av beräkningsgrunder för stödåtgärder bör skärgården jämföras med gränstrakterna och andra glest befolkade områden.

En skärgårdskommission i statens regi bör tillsättas och dess uppgift vara att bevaka skärgårdsbefolkningens fördel.

